

Бібліокур'єр

№ 4 (33), 2022 Інформаційний бюлетень Наукової бібліотеки Національного університету «Чернігівська політехніка»

НОВИНИ БІБЛІОТЕКИ стор. 1
АКТУАЛЬНО стор. 2
НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕКИ стор. 3
УНІКАЛЬНА ЧЕРНІГІВЩИНА стор. 4
ПОПУЛЯРНІ СТОРІНКИ САЙТУ БІБЛІОТЕКИ стор. 5
СТОРІНКАМИ ІСТОРІЇ стор. 6, 7, 8
РАДИМО ПОЧИТАТИ стор. 9, 10
ЛІТЕРАТУРНА СТУДІЯ «ДИВОСВІТ» стор. 11, 12, 13
НОВІ НАДХОДЖЕННЯ стор. 14, 15
СВІТ ОЧИМА БІБЛІОТЕКАРЯ стор. 16

НОВИНИ БІБЛІОТЕКИ

ОНЛАЙН-ПРОЕКТ «ЧИТАТИ – ЦЕ МОДНО!»

Наукова бібліотека Національного університету "Чернігівська політехніка" відкриває новий сезон онлайн-проекту «ЧИТАТИ – ЦЕ МОДНО!». Термін: 30 вересня 2022 – 30 квітня 2023. Запрошуємо всіх бажаючих приєднатися до нас!

Умови участі прості: реєструйся на [інтерактивній дошці](#) «ЧИТАТИ – ЦЕ МОДНО!» та пропонує свої улюблені книги (автор, назва, картинка, коротенький відгук, посилання на е-бібліотеку). Всі гості проекту мають можливість залишити відгук про книгу в коментарях або поставити лайк.

По закінченні сезону проекту будуть визначені переможці у 2-х номінаціях: найактивніший учасник – той, хто порекомендує більше книг, і найбільш популярна книга – та, що набере більшу кількість лайків та коментарів. На переможців чекають призи! Архів проекту: сезон [2018-2019](#); сезон [2019-2020](#), сезон [2021](#).

ВИЙШЛИ ДРУКОМ

Інформаційно-бібліографічним відділом підготовлені та випущені **біобібліографічні покажчики** з серії праць науковців Національного університету "Чернігівська політехніка". Ця серія розкриває науковий доробок викладачів університету, подає біографічні відомості про їх життя та діяльність.

Гордієнко Вячеслав Валентинович : біобібліограф. покажч. / уклад. Н. С. Лузіна. – Чернігів : НБ НУ «Чернігівська політехніка», 2022. – 18 с.

Біобібліографічний покажчик присвячено науково-педагогічній діяльності Гордієнко В. В. – кандидата технічних наук кафедри електроніки, автоматики, робототехніки та мехатроніки Навчально-наукового інституту електронних та інформаційних технологій НУ «Чернігівська політехніка».

Шишкіна Олена Вікторівна : біобібліограф. покажч. / уклад. Н. С. Лузіна. – Чернігів : НБ НУ «Чернігівська політехніка», 2022. – 34 с.

Біобібліографічний покажчик присвячено науково-педагогічній діяльності Шишкіної О. В. – доктора економічних наук кафедри фінансів, банківської справи та страхування Навчально-наукового інституту економіки НУ «Чернігівська політехніка».

АКТУАЛЬНО

ФОНД НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ПОПОВНИВСЯ НАДЗВИЧАЙНО ЦІКАВОЮ КНИГОЮ ЕСТОНСЬКОГО НАУКОВЦЯ ЮЛО ВООГЛАЙДА «МИСЛИТИ ЯК ГРОМАДЯНИН».

Юло Вооглайд – не просто мислитель. Він один із "архітекторів" незалежності Естонії і визнаний моральний авторитет. Свого часу він був у складі делегації, яка вела переговори з Михайлом Горбачовим про вихід своєї республіки з СРСР.

Зараз 87-річний Юло Вооглайд – відомий естонський соціолог, соціальний психолог, філософ, освітній експерт, почесний професор Тартуського університету. Він допомагав великим компаніям підняти свою ефективність і розвивати економіку Естонії, започаткував найбільший навчальний освітній заклад в країні, заснував три експериментальні інноваційні школи та продовжує працювати над реформуванням освіти в країні. Мислитель переконаний, що знання не мають цінності без їх розуміння та практичного застосування, а головна мета організації навчального процесу – розвиток і виховання справжнього громадянина. Люди, особисто знайомі з Юло, знають його як людину з гострим розумом, відкрити до спілкування, як яскраву, незабутню особистість, відзначають його прекрасне почуття гумору.

Робота всього життя Юло Вооглайда призвела до створення цілісної моделі мислення, необхідної для того, щоб орієнтуватися в суспільстві і процесах і явищах, що відбуваються в ньому. Саме ця модель представлена в книзі «Мислити як громадянин».

Автор сам презентував свою книгу під час зустрічі з викладачами і студентами НУ «Чернігівська політехніка». Лекція естонського професора була на філософські теми про світобачення та ставлення до проблем. На прикладі життя людини Юло виділив важливі етапи та ступені розвитку, зміни та їх вплив на суспільство. Становлення людини як особистості, частини країни, культури – важкий процес, який залежить від різних факторів: освіченості, досвіду, інформованості та ін. Після лекції відбулась жвава дискусія по питанням, які були не менш філософськими та важливими для сьогодення. А бібліотека отримала в подарунок дуже цікаву, змістовну книгу, з якою ми хочемо познайомити наших читачів.

Так як же навчитися мислити як громадянин? На думку автора, відправною точкою є особистість, її життя та життєве середовище. Добре і безпечно жити в суспільстві, де головною метою є людина та гідне життя. А як же стати частиною цього суспільства? Громадянина, на переконання Юло Вооглайда, вирізняє здатність самостійно мислити. У книзі розглядається система діяльності та її елементи, у тому числі освіта, робота, керівництво та управління. Окрема увага приділена передумовам та етапам формування самостійних рішень, та прийняттю чужих рішень до виконання. Багато читачів по-новому поглянуть на такі поняття, як життєве середовище, прямий і зворотний зв'язок у соціумі, взаємодію та спілкування.

Ця книга про те, як здобути моральне право активно брати участь у суспільному й культурному житті. Адже свою державу потрібно будувати самому. Не варто сподіватися, що хтось крім нас самих знає і розуміє, що і як потрібно робити в своїй країні. Також у книзі обґрунтовується, чому співробітництво можна вважати найважливішою силою у суспільстві, а конкуренцію – тою, що руйнує. Людина може бути щасливою лише тоді, коли щасливі оточуючі. Тому для досягнення успіху слід бути щедрим і докласти зусиль для створення передумов для того, щоб успіху досягали інші. Дружня взаємодія, взаєморозуміння і створення умов для процвітання одне одного – ось запорука успіху і миру в усьому світі.

Пропонуємо вашій увазі деякі тези із книги Юло Вооглайда «Мислити як громадянин».

Про людину

- * Якщо людина змалку не звикне сама вирішувати і бути відповідальною, то пізніше вона хоч-не-хоч докладатиме зусиль, щоб уникнути рішень і суспільної відповідальності.
- * Багато хто боїться свободи, тому що її супроводжують право вирішувати й обов'язок бути відповідальним.
- * Ніхто не може бути щасливим в оточенні нещасних людей.

Про життя

- * Духовний вік – це рівень зрілості, соціальний вік – це рівень соціалізації.
- * Якщо ціллю є влада, економіка чи гроші, то люди є засобом. Якщо ціль – це люди та їхнє життя, то влада, економіка і гроші є засобом.

Про суспільство

- * Мобільність є результатом успіху. Тупцання на місці – наслідок безсилля.
- * Громадянин, як суб'єкт соціального управління, може зростати і розвиватися. Громадянин учиться бути громадянином упродовж всього життя, інакше громадянські права стають фіктивними.

Про освіту

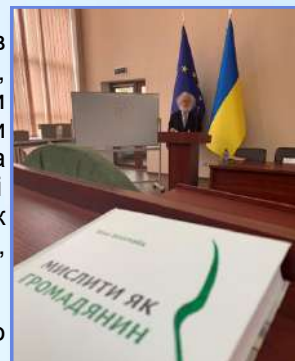
- * Людина може навчатися чому завгодно і де завгодно, але освіченою може стати лише в культурному просторі.
- * Серед завдань університету – розвиток науки і культури, надання суспільству необхідних, базованих на навчальній, науковій та творчій діяльності послуг, формування зі студентів відповідальних і здатних на ініціативу громадян.

Про керівництво

- * Авторитет людини є обґрунтованим, лише якщо вона досягла статусу завдяки своїм здібностям, розуму, ретельності, послідовності.

Багато тверджень Юло Вооглайда сприймаються як незаперечні істини, є такі, що викликають здивування та скептичну посмішку. Але ж мета цієї книги – змусити читача думати, аналізувати і, зрештою, визначитися чого він сам прагне, в якій країні хоче жити, і що може зробити задля цього. Тож, читайте, думайте, обговорюйте...

З книгою можна познайомитися в Науковій бібліотеці Національного університету «Чернігівська політехніка».

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕКИ

ДОСТУП ДО НАУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В БІБЛІОТЕЦІ Є ВАЖЛИВОЮ УМОВОЮ ДЛЯ УСПІШНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙ.

Популяризація ідей відкритого доступу, побудова загальнодоступних архівів наукової інформації, підвищення наукового рейтингу університету, організація доступу до віддалених та локальних джерел інформації, як українських, так і зарубіжних є одними з найважливіших завдань бібліотеки.

Протягом року для викладачів та студентів університету Бібліотекою був організований вільний доступ до ресурсів Science Direct, Scopus, Web of Science, BASE, Research4life.

Фахівці бібліотеки консультують викладачів, аспірантів та студентів щодо реєстрації та редагування створених аккаунтів у системі ORCID (реєстри унікальних ідентифікаторів науковців), а також з можливості розміщення наукових статей, створення власних аккаунтів та процесу відстеження індексації праць науковців університету у світових наукометричних базах Scopus, Web of Science та в бібліометричних базах відкритого доступу.

Щороку наукова періодика університету подається до наукометричної польської бази даних Index Copernicus.

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

ICV для журналів, видавцем яких є НУ «Чернігівська політехніка»:

- ◆ Науковий вісник Полісся - ICV 2021: 68.43, ICV 2020-68.75, ICV 2019-69.10, 2018-85.50, 2017-75.80, 2016-66.23, 2015-54.65;
- ◆ Технічні науки та технології ICV 2021-69.37, 2020-68.17, 2019-55.41, 2018-63.81, 2017-64.61, 2016-64.18, 2015-50.09;
- ◆ Проблеми і перспективи економіки та управління оцінка ICV 2021 - 65.91, ICV 2020 - 65.69, ICV 2019- 48.21, 2018-55.76, 2016-47.65, 2015-42.66.

У 2022 році на базі наукової бібліотеки Інформаційним центром запобігання та виявлення плагіату проходили перевірку випускні кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти щодо наявності можливих фактів академічного плагіату із застосуванням програмного забезпечення «StrikePlagiarism» та «Unicheck».

StrikePlagiarism.com

Продовжено роботу з перевірки щодо наявності можливих фактів академічного плагіату рукописів дисертаційних робіт, монографій, підручників та навчальних посібників, рукописів статей періодичних наукових видань.

UNICHECK

Перевірки проводяться у відповідності до вимог Закону України «Про вищу освіту» № 76-VIII від 28.12.2014 року ст. 19 п. 5 та у відповідності до Меморандумів між Міністерством освіти і науки України та Компанією Plagiat.pl.

Бібліотекою у 2022 році перевірено 2059 документів.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ

Питання публікаційної активності, визначення наукометричних показників

- ◆ Консультант: головна бібліотекарка науково-методичного відділу E-mail: bib.zal2@gmail.com

Консультації та довідки щодо перевірки навчально-наукових робіт на академічне запозичення (плагіат)

- ◆ Консультант: завідувачка сектором наукової інформації та наукового цитування E-mail: plagiat_stu@ukr.net

Консультації зі створення авторських ідентифікаторів науковців (ORCID)

- ◆ Консультант: головна бібліотекарка науково-методичного відділу E-mail: bib.zal2@gmail.com

Завідувачка відділом Юркіна Наталія Миколаївна: корпус 1, каб. 150 ; тел. (0462) 665-121

УНІКАЛЬНА ЧЕРНІГІВЩИНА

З МЕТОЮ ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ У КОРИСТУВАЧІВ, ФОРМУВАННЯ ГОРДОСТІ ЗА СВІЙ КРАЙ, ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КРАЄЗНАВЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ, ТВОРЧОГО ТА НАУКОВОГО ДОРОБКУ СПІВРОБІТНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКОЮ ВПРОВАДЖЕНО ВЕБПРОЄКТ «УНІКАЛЬНА ЧЕРНІГІВЩИНА».

УНІКАЛЬНА ЧЕРНІГІВЩИНА

ЧЕРНІГІВЩИНА В
ІМЕНАХКНИЖКОВА
ПОЛИЧКАЧЕРНІГІВЩИНА
ТУРИСТИЧНАТВОРЧИЙ
ПРОСТІРКРАЄЗНАВЧА
ВЕБЛОГРАФІЯХРОНІКА НУ "ЧЕРНІГІВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА"НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

Особливе місце в краєзнавчій діяльності бібліотеки займає висвітлення історії університету. НУ «Чернігівська політехніка» має добрі традиції й непересічні здобутки. В університеті працювали і працюють віддані професіонали з могутнім освітньо-науковим потенціалом. Наше завдання – познайомити з талановитими особистостями, які творили і творять історію одного з провідних університетів регіону. Задля цього створено розділ «Біля витоків НУ «Чернігівська політехніка», де представлені імена керівників з початку створення навчального закладу. Наукові надбання, винаходи та дослідження науковців університету представлені на сторінці «Наші науковці» в розділі «Чернігівщина в іменах». Гордість кожного вищого навчального закладу – його випускники. Якість отриманої в університеті освіти дала їм змогу стати успішними, відомими людьми, обійняти керівні посади на підприємствах, у наукових інститутах, органах влади та бізнесі. Вони підтримують імідж університету, є прикладом для теперішніх та майбутніх студентів. Тому, не можна залишити їх від належної уваги: сторінка «Наші випускники». Літературно-краєзнавча робота бібліотеки представлена на сторінці «Видатні земляки», де надаються відомості про видатних письменників, визнаних діячів культури, мистецтва життя або творчість яких пов'язана з нашим краєм. Пропонується коротка біографія діяча, виставка літератури про нього та твори, які є в фонді бібліотеки. Робляться посилання на музеї та інші ресурси з цікавою інформацією про особу. Серед читачів цей розділ користується найбільшим попитом. Виставки картин місцевих художників – це одна із форм представлення краєзнавчої інформації в бібліотеці. З цією метою створено «Мистецький простір», де будуть висвітлюватися зустрічі з талановитими художниками, фотохудожниками, з майстрами інших видів мистецтва, які представлятимуть свої роботи. Задля ознайомлення читачів з новими надходженнями літератури краєзнавчого спрямування пропонуються тематичні огляди літератури на «Книжковій полиці». Доторкнутися до історії Сіверського краю пропонуємо на сторінці «Стежками рідного краю»: розповідаємо про наші подорожі Чернігівщиною, ділимося своїми враженнями і сподіваємось, що наші фотозвіти зацікавлять і спонукають відвідати ці чудові місця, полюбити мальовничі краєвиди, архітектурні пам'ятки. Наші співробітники відвідують міські просвітницько-краєзнавчі заходи, лекції; дізнаються багато нового і цікавого про історію міста і охоче діляться набутою інформацією у розділі «Краєзнавчі мініатюри». З метою ушанування пам'яті загиблих воїнів – випускників університету, створено «Сторінку пам'яті».

ЗАВІТАЙТЕ НА НАШ ВЕБРЕСУРС «УНІКАЛЬНА ЧЕРНІГІВЩИНА»!

Слиш Олександр,

випускник НУ «Чернігівська політехніка»:

«Наразі навчаюсь в Національному Університеті ім. Ярослава Мудрого (факультет прокуратури). Закінчив в цьому році військову кафедру Харківського Національного Університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба за спеціальністю Офіцер Бойового Управління. У вересні долучивсь до волонтерського руху "Віднова", де відбудовували приміщення.

Познайомивсь з багатьма цікавими людьми, а згодом друзями.

Всі ми різні, але нас об'єднала одна мета – відбудова країни».

Перший крок – це перше відкриття краю, Другий крок – це розширення кругозору, І так крок за кроком приводить у дію твою – увагу. Дивлячись у далечинь згадується минулі роки. А в них великий луг яким бігав босоніж. За лугом джерельна у минулому пароплавна річка Білоус, на тлі соснового лісу. Заходячи у воду, відчувається її кристалічна чистота і прозорість золотого піску. Піску дуже багато він просмажується під сонцем і гріє ввечері, як зріпка. Виходячи з води вдихається непоказно, але ніжно повітря лісового масиву. Дихаючи на повні груди, згадується дитинство, в якому провів так багато часу. Мої рідні краї! Які Ви мені дорогі!

ПОПУЛЯРНІ СТОРІНКИ ВЕБСАЙТУ БІБЛІОТЕКИ

ФОНД ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ

Шановні користувачі Наукової бібліотеки Національного університету "Чернігівська політехніка"!

Маємо надію, що цей електронний ресурс сайту нашої бібліотеки допоможе вам швидше отримувати необхідну інформацію і сприятиме покращенню навчального процесу та наукової діяльності.

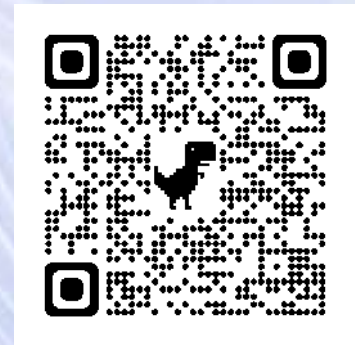
ВІДКРИТИЙ РЕЄСТР ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ інформує про надходження і розміщення періодичних видань, які передплачує університет:

⇒ 2022 р.;

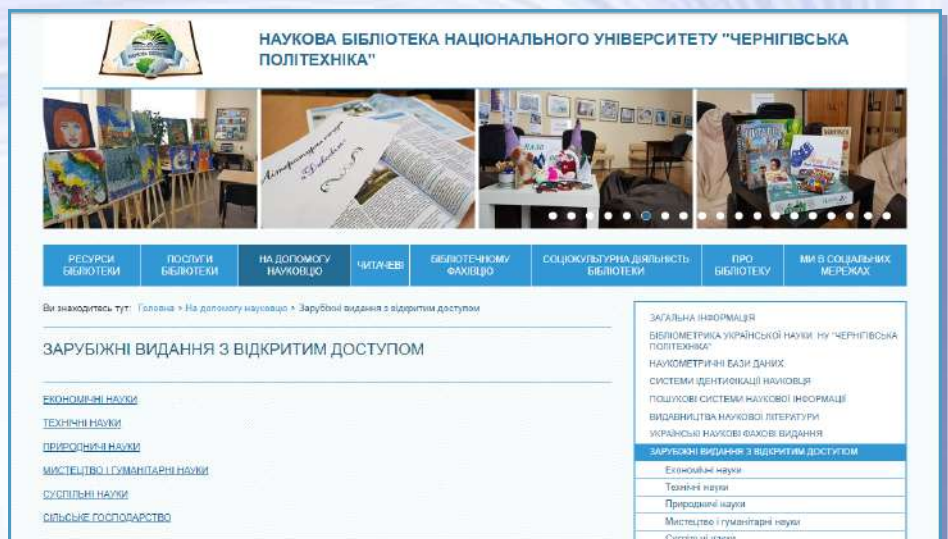
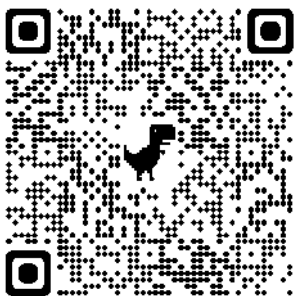
⇒ архів 2013-2021 рр.

ЕЛЕКТРОННІ ВЕРСІЇ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ ЗА ПРОФІЛЕМ УНІВЕРСИТЕТУ: в таблиці розташовані назви журналів і гіперпосилання на зміст номерів.

Також Науковою бібліотекою випускається регіональне професійне видання – Інформаційний бюлетень «БІБЛІОКУР'ЄР», який містить анотовану інформацію щодо періодичних видань, передплачених на кожен рік.

ЗАРУБІЖНІ ВИДАННЯ З ВІДКРИТИМ ДОСТУПОМ – структурована тематична добірка рецензованих науково-дослідних журналів. Бібліотекарі вносять дані видань наступної тематики: економічні, технічні, природничі, суспільні, гуманітарні науки та сільське господарство.

У нових реаліях бібліотека розширює свої послуги, якими ви можете скористатися дистанційно. Оперативно надамо відповіді на усі ваші питання стосовно роботи Бібліотеки, її послуг та сервісів, інформаційних ресурсів.

Довідки щодо наявності конкретного видання в бібліотеці НУ "Чернігівська політехніка":

Інформаційно-бібліографічний відділ (корпус 1, кабінет 150); E-mail: ibv138@gmail.com, bibliograf101@ukr.net.

СТОРИНКАМИ ІСТОРІЇ

350-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ГЕТЬМАНА ПИЛИПА ОРЛИКА – ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНИКА, ДИПЛОМАТА, ПОЛКОВОДЦЯ, ПУБЛІЦИСТА, ПОЕТА.

За історичними мірками наш Основний Закон – зовсім молодий документ, але українська конституційна традиція має багату історію.

Фундаментом правової та політичної культури українського народу є перший правовий кодекс – “Руська правда” князя Ярослава Мудрого. Саме в Київській Русі були закладені основи державницьких традицій українців. Звідси родом герб, грошова одиниця, Київ, як політичний і культурний центр України.

Перша сторінка
Синодального списку
Руської правди

Продовжило традиції державотворення Галицько-Волинське князівство. В умовах монгольського загарбання і розпаду державних структур у Подніпров'ї галицько-волинські князі у XIII-XIV століттях розвинули інститут державності на значній частині українських земель. Тоді вдалося не лише зберегти, а й посилити європейський вектор розвитку, стати частиною спільних зусиль у боротьбі із монгольським нашествям.

У середині XIV століття українські землі увійшли до складу Великого Князівства Литовського, яке стало фактичним продовжувачем традицій Київської Русі.

Економічно і культурно руські землі були значно розвиненіші за литовські, і саме руські еліти сформували обличчя литовської держави. Основним джерелом права у ті часи була “Руська правда”, пізніше – “Литовські статuti”, укладені на її основі. Українські землі в складі Великого Князівства Литовського користувалися широкою автономією.

У XVI столітті українці створили новий соціально-політичний феномен – запорозьке козацтво. Як окремий соціальний стан козацтво на давньоруських військових і європейських лицарських традиціях створило військово-політичну організацію – Запорозьку Січ, засновану на принципах особистої свободи та виборності влади. У Запорозькій Січі сформувалися підвалини республіканської форми правління, нові принципи судочинства та джерела права.

У середовищі козацької еліти вперше в історії української суспільно-політичної думки були чітко сформульовані фундаментальні основи майбутньої національної державної ідеї – права українського народу на власну державу.

Ці принципи були втілені в українській державі – Гетьманщині, створеній внаслідок національно-визвольної революції середини XVII століття на чолі з гетьманом Богданом Хмельницьким. Гетьманщина була життєздатним політичним організмом: мала органи влади, територію, державну організацію, військо, фінансову, податкову та нормативно-правову системи тощо. Вершиною політичної думки Гетьманщини стало створення однієї з перших у світі конституцій – Конституції Пилипа Орлика, яка й сьогодні вражає своєю актуальністю й високим правовим рівнем.

Пилип Орлик (1672-1742) – гетьман України (1710-1742), сподвижник Івана Мазепи, його найближчий соратник. Серед українських гетьманів він вирізняється тим, що був першим великим українським політиком, змушеним діяти за межами країни – в еміграції.

Походив з роду литовської шляхти, який мав чеське коріння. Високий рівень освіченості, здобутий у Віленському єзуїтському та Київському колегіумах, забезпечив Орлику швидке просування сходами канцелярської кар'єри.

Він починав службу як військовий канцелярист, згодом став генеральним писарем Війська Запорозького. Гетьман Мазепа одразу помітив і оцінив його непересічні здібності, інтелект і гострий розум. Досить скоро Орлика направляють на дипломатичну службу в Москву. Саме Пилипу Орлику вдалося впродовж тривалого часу не тільки вправно приховувати факт перемовин між Мазепою і шведським королем Карлом XII щодо військового і політичного альянсу, але й перекопати царя Петра I та його оточення, що доноси, які на Мазепу безперестанно писали Іскра і Кочубей, попереджаючи російського царя про зраду – неправдиві й наклепницькі.

Під час подій 1708-1709 років і поразки шведсько-українських військ під Полтавою Орлик залишився на боці Мазепи і разом з ним відступив на територію Туреччини, в Бандери.

Після смерті Мазепи, коли постало питання про вибір нового гетьмана на противагу Іванові Скоропадському, поставленому на Україні Петром I, та частина козаків, яка пішла у вигнання, на козацькій раді 5 квітня 1710 р. обрала своїм керманічем саме Пилипа Орлика. Після елекції між новообраним гетьманом та старшиною було укладено політичну угоду, що окреслювала основні засади організації влади в козацькій державі – «Договори і Постановлення прав та Вольностей Війська Запорозького».

Пізніше Орлика назвуть «гетьманом у вигнанні», а укладені ним "Договори і Постановлення прав та Вольностей Війська Запорозького" стануть відомі як Конституція Пилипа Орлика. Орлику вдалося фактично «з нуля» створити український уряд у вигнанні: були призначені генеральний писар, генеральний суддя, генеральний осавул тощо.

У своєму прагненні звільнити Гетьманщину від російського панування Орлик спирався на підтримку Швеції, Туреччини та Кримського ханства. У 1712 році він звертається з відкритим маніфестом до європейських володарів, пишучи, що «козацька нація, що стогне під тиранським ярмом Москви, прагне лише того, щоб домогтися своєї волі». У 1714 році залишає Бандери й перебирається до Швеції, але смерть його чільного союзника Карла XII змушує шукати сприяння інших держав. Упродовж свого гетьманування Пилип Орлик енергійною, наполегливою, невтомною працею тримав українське питання на Європейському континенті в активному й дійовому стані. Завдяки українському гетьману-емігранту Європа знала про Україну як державу ще на початку XVIII ст. Відтоді і склалася певна традиція українсько-європейських зв'язків.

Андрій Гета. Пилип Орлик. Гравюра.
Державний історико-культурний заповідник

СТОРИНКАМИ ІСТОРІЇ

«Ми знаємо гетьмана Пилипа Орлика як людину великої ворожнечі до москалів, розумну й відважну, дуже поважану й люблену на Україні між козаками, яким цар відібрав майже всі давнішні вольности. Але козаки, хоч 18 000 московських драгунів тримає Україну в тяжкому зніті та неволі, тільки і шукають нагоди, щоб повстати проти гнобителів і повернути свою давнішню вольність».

Лист французького дипломата у Варшаві де Монті до французького прем'єр-міністра Флері. Листопад 1729 р.

Булава Пилипа Орлика. Кабінет раритетів епархіальної бібліотеки м. Лінчепінг, Швеція

Пилип Орлик вільно спілкувався з правителями багатьох країн Західної та Центральної Європи, турецькими султанами і кримськими ханами. Він знав чимало мов: українську, російську та польську, латинську, італійську, французьку, новогрецьку, шведську, німецьку, болгарську, сербську, «геленську». На більшості з них писав. Книга була для нього не лише джерелом інформації та резервом мудрості, а й величним пам'ятником людського духу. В його щоденнику є знаменита фраза: *«Книжки подібні до живих істот. Оправлені в шкіру, вони тремтять в руках неуків».* Орлик багато читав, в основному з історії, політики, теології, любив також художні твори і особливо старався здобути газети. В його паперах було знайдено нотатки з французьких, італійських, німецьких та голандських часописів. Перше книжкове зібрання Орлика загинуло після Полтавської битви, про що він писав в одному зі своїх листів: *«І тоді я втратив усе своє майно, ... старі гарні книги».*

Нову бібліотеку гетьман почав збирати вже перебуваючи в еміграції, і тому вона складалася цілком з іноземних видань. У книгозбірні Орлика були представлені Данте, Мольєр, Шекспір. Він допомагав Вольтєру писати «Історії Карла XII». Його освіченість і дипломатичний хист, незрівнянний стиль публіциста викликали захоплення у європейській еліті.

Останні роки свого життя Орлик наполегливо працював над витворенням широкої антиросійської коаліції, розраховуючи на підтримку Туреччини, а також прихильного до нього Станіслава Лещинського і французького двору.

Точна дата смерті гетьмана у вигнанні невідома. Найімовірніше, помер у Яссах в 1742 р. Перед смертю Орлик послав листа до запорожців, нагадуючи їм про високий обов'язок захищати рідну землю.

Найкращу епітафію Пилипу Орлику склав його син, соратник і продовжувач справи боротьби за українську ідею Григорій-Петро Орлик. У листі до міністра закордонних справ Франції Амельє він писав: *«Ви не можете уявити собі мого горя; батько був для мене всім: другом, радником і вождем. Він був живим доказом, що людина в принципах може донести раз з'ясовані ідеали до кінця свого життя».*

Найвидатнішою пам'яткою, яку залишив по собі Пилип Орлик, стала Конституція, названа його іменем, що мала прислужитися самостійній українській державі. Уперше в історії української політичної думки гетьман укладав офіційну угоду зі своїми виборцями, чітко зазначаючи умови, за яких він отримував владу. Саме тому цей документ вважають першою українською конституцією.

«Хоч би які великі були московські насильства, вони не дають москалям жодного права на Україну»
П. Орлик

Конституція Орлика фактично проголошувала в Україні незалежну республіку. Окрім того, передбачала політичну незалежність України від Московії та розбудову незалежної української церкви. Цей документ вперше описав Україну, як повноцінну державу – частину Заходу, а не «русского мира».

Конституція відроджувала державні кордони часів розквіту Гетьманщини і регламентувала зовнішні та внутрішні соціально-політичні та економічні відносини гетьмана зі старшиною та рядовим козацтвом, встановлюючи інституцію на кшталт козацького парламенту, до якого залучалися не лише генеральна та полкова старшина, але і січовики. Обмежувала привілеї гетьмана та старшини, вирівнювала козаків у правах, зберігаючи при цьому окремий статус запорожців.

Вперше був запропонований розподіл влади на окремі гілки. Законодавча влада – Генеральна Рада, до якої мали входити генеральна та полкова старшина, представники козацьких полків (генеральні радники) і Запорозької Січі. Генеральна Рада мала скликатися тричі на рік – на Різдва, Великдень та Покрову. Впродовж часу «між сесіями» повноваження Генеральної Ради виконували гетьман і Рада генеральної старшини – вища виконавча влада. Суд за Конституцією мав бути незалежний. Уперше Орлик застосовує поняття «вільний народ», тобто населення конкретної території, яке має самоврядні права.

Мала Конституція і, як сказали б нині, антикорупційну спрямованість. Вона, наприклад, забороняла підкуп і затверджувала прямі доповіді гетьману – без посередництва наблизених до нього слуг. Гетьман і полковники були повністю відсторонені від розпорядження військовим скарбом – цим мав відати генеральний скарбник і скарбники в полках. Скарбником повинна бути людина «благосовісна», написав Орлик.

Портрет Пилипа Орлика роботи художника Миколи Підгорного

СТОРИНКАМИ ІСТОРІЇ

Конституція мала також і соціальну спрямованість – щоб людям військовим і посполитим *«не чинились тяготи і... здирства»*. Окремо Орлик потурбувався про старих козаків, вдів, сиріт і *«людей убогих»* – щоб не притягалися до всіляких повинностей і податків. Одна із статей гарантувала права та привілеї Києва та інших міст із магістратами – така собі нотка сучасної децентралізації... У останньому пункті Конституції говорилося про гетьмана як про верховного гаранта прав, бо ж *«йому доручається і всі у Вітчизні нелади для премудрого оправління, права та вольності військові для непорушного збереження та оборони»*. Документ існував у двох мовних варіантах: староукраїнському та латинському.

Документи, підписані гетьманом Пилипом Орликом, були укладені староукраїнською та латинською мовами у кількох екземплярах. Староукраїнська конституція та її копії писалися для представників козацтва та старшини. Латинськомовна – була в першу чергу призначена для Карла XII та для монархів європейський країн.

Оригінальний рукопис староукраїнською із особистим підписом Пилипа Орлика та печаткою Війська Запорозького зараз зберігається у Російському державному архіві давніх актів. Цей документ було віднайдено українськими дослідниками у 2008 році. Нині історики лише припускають, як документ міг потрапити до російського архіву. За припущеннями, спочатку він опинився на українських землях разом із запорожцями, які повернулися з еміграції з дозволу російського уряду, а пізніше був переданий до російських архівів.

Оригінал Конституції Пилипа Орлика,
м. Стокгольм, Швеція

Оригінал Конституції латинською мовою з XVIII століття зберігається у Швеції. Цей документ був вивезений Орликом і залишився серед його спадщини і паперів у країні, де він проживав і мав політичний притулок.

Конституція Пилипа Орлика є вершиною української політичної думки XVIII століття. За своїми демократичними принципами суспільного життя вона значно випередила свій час та показала перший приклад моделі парламентської держави. Вона стверджувала ідеї громадянського демократичного суспільства, передбачала вільну та незалежну державу, засновану на праві народу на самовизначення. У Європі та світі ці ідеї лише почали розроблятися (американська конституція – 1787 р., французька та польська – 1791 р.), а в *«Пактах і Конституціях Орлика»*, ратифікованих 1710 р., визріли ліберально-демократичні традиції, якими нині живе весь світ.

ЛІТЕРАТУРА З ФОНДУ НБ НУ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Грабовський, С. Конституція Пилипа Орлика / С. Грабовський, С. Ставряні, Л. Шкляр // Нариси з історії Українського державотворення / С. Грабовський, С. Ставряні, Л. Шкляр. – К. : Генеза, 1995. – С. 235-250.

Крупницький, Б. Гетьман Пилип Орлик (1672-1742). Його життя і доля / Б. Крупницький. – К. : Дніпро, 1991. – 78 с.

Рєєнт, О. «...природа моя, з прадідів моїх не дозволяє мені бути зрадником, і зобов'язує мене бути вірним моєму добродійнику» Пилип Степанович Орлик (1672-1742) / О. Рєєнт, І. Коляда // Усі гетьмани України. Легенди, Міфи, Біографії. – Харків : Фоліо, 2007. – С. 297-321.

Різниченко, В. Пилип Орлик (Гетьман-Емігрант) / В. Різниченко. – К. : ГПВО «Поліграфіст», 1991. – 48 с.

Шаров, І. Орлик Пилип / І. Шаров // 100 видатних імен України. – К. : Альтернативи, 1999. – С. 293-298.

Шевчук, В. Місія Пилипа Орлика / В. Шевчук // Козацька держава. Етюди до історії українського державотворення. – К. : АБРИС, 1995. – С. 192-213.

РАДИМО ПРОЧИТАТИ

РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ

Розстріляне Відродження – літературно-мистецьке покоління 20-х – початку 30-х рр. в Україні, яке дало високохудожні твори у галузі літератури, живопису, музики, театру і яке було знищене тоталітарним сталінським режимом.

Термін "Розстріляне Відродження" вперше запропонував діаспорний літературознавець Юрій Лаврінченко, вживши його як назву збірника найкращих текстів поезії та прози 1920-30-х рр. За це десятиліття (1921-1931) українська культура спромоглася компенсувати трьохсотрічне відставання й навіть переважити на терені вітчизни вплив інших культур, російської зокрема (на 1 жовтня 1925 року в Україні нараховувалося 5000 письменників). Головними складниками новітньої еліти, її світогляду був бунт, самостійність мислення та щира віра у власні ідеали. В більшості своїй це були інтелектуали, які робили ставку на особистість, а не на масу. Тоталітарний режим відчув свою поразку і почав діяти забороненими методами: репресіями, замовчуванням, нищівною критикою, арештами, розстрілами.

Початком масового нищення української інтелігенції вважається травень 1933 року, коли 12-13 числа відбулися арешт Михайла Ялового і самогубство Миколи Хвильового. Кульмінацією дій радянського репресивного режиму стало 3 листопада 1937 року. Тоді, "на честь 20-ї річниці Великого Жовтня" у Соловецькому таборі особливого призначення були розстріляні Лесь Курбас, М. Куліш, М. Яворський, В. Чеховський, В. Підмогильний, П. Филипович, В. Поліщук, М. Ірчан, М. Вороний, М. Козоріс, О. Слісаренко, М. Яловий та інші. Загалом, в один день за рішенням несудових органів, було страчено понад 100 осіб представників української інтелігенції – цвіту української нації.

Лаврінченко, Ю. Розстріляне відродження : Антологія 1917-1933. Поезія-проза-драма-есеї / Ю. Лаврінченко. – К. : Смолоскип, 2002. – 975 с.

Таємниця «літературного злочину», за який ліквідовано українських радянських письменників 30-х років, тривожила багатьох. Офіційне пояснення – «терористи» - від самого початку сприймалося як крик злодія: «Ловіть злодія!». Реабілітація 50-х років і видання їхніх «вибраних творів» не пояснювали нічого, а ще більше вуалювали таємницю. Аж ось у Парижі 1959 року виходить антологія творів і розстріляних, і «перевихованих», і пропалих безвісти. З неї видно їхню головну вину перед сталінським режимом: вони прагнули зберегти письменницьку честь і національну гідність. Тут зібрано справді найкращі твори.

Історія української літератури ХХ століття : підручник у 2-х кн. Кн. 1. Перша половина ХХ століття / за ред. В. Дончака. – К. : Либідь, 1998. – 464 с.

Цей підручник, підготовлений в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, – оновлене, скорочене й перероблене відповідно до навчальних вимог перевидання відомого «три частинного» посібника «Історія української літератури. ХХ століття», відзначеного Державною премією ім. Т. Г. Шевченка в 1996 році. У першій книзі в оглядових та портретних розділах літературний процес від початку ХХ ст. й до початку 40-х років, тобто майже всієї половини нашого віку. З особливою докладністю аналізуються українська література 20-х років, творчість раніше заборонених і замовчуваних письменників: В. Винниченка, Є. Маланюка, В. Підмогильного, М. Хвильового, М. Зерова, Є. Плужника, М. Куліша, Б. Лепкого та багатьох інших.

Архів Розстріляного Відродження: матеріали архівно-слідчих справ українських письменників 1920-1930-х років. – К. : "Смолоскип", 2010. – 456 с.

У цій книзі подано матеріали з архівно-слідчих справ семи українських письменників доби Розстріляного Відродження: Мечислава Гаска, Володимира Гжицького, Мирослава Ірчана, Якова Кальницького, Олекси Слісаренка, Івана Ткачука й Михайла Ялового, – які зберігаються в архівах Харкова. Вони стануть у пригоді історикам, літературознавцям, усім, кого цікавить культурне та політичне життя України першої половини ХХ століття.

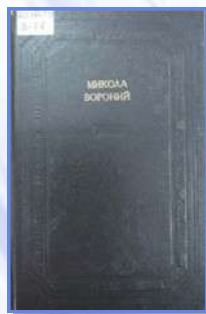
Вороний, М. У сяйві мрій : поезії. переклади / М. Вороний. – Київ : Київська правда, 2002. – 296 с.

До книжки увійшли вірші визначного українського поета Миколи Вороного (1871-1938), а також його майстерні поетичні переклади. Творчість автора поеми «Євшан-зілля» та численних ліричних віршів справила помітний вплив на розвиток та оновлення української поезії.

Аркадій Казка. Вибрані твори. Шугай Олександр. Крапля сонця у морі блакити / А. Казка, О. Шугай. – Львів : Смолоскип, 2010. – 664 с.

Книга містить два розділи: документальну повість про життєвий шлях Аркадія Казки – представника «Розстріляного відродження» 1920-х рр. в українській літературі – та його вибрані поезії, переклади, статті.

Вороний, М. К. Поезії. Переклади. Критика. Публіцистика / М. К. Вороний. – К. : Наукова думка, 1996. – 704 с.

Подаються цикли поезій: «Співи старого міста», «За брамою раю», «Гротески», а також критичні й публіцистичні статті: «Драма живих символів», «Михайло Грушевський», «Пантелеймон Куліш», «До статті Ол. Ів. Білецького про мене» та ін.

РАДИМО ПРОЧИТАТИ

Мельник, В. О. Валер'ян Підмогильний : до 90-річчя від дня народження / В. О. Мельник. – Київ : Знання, 1991. – 48 с.

Життєвий і творчий шлях видатного українського письменника В. Підмогильного, репресованого в добу сталінізму, – малодосліджена сторінка нашої національної культури. Тим часом його оповідання, повісті, романи були в центрі літературного процесу 20-х років на Україні, а пізніше, в пору замовчування, видавалися неодноразово за кордоном.

Підмогильний, В. Історія пані Івги: оповідання, повісті / В. Підмогильний. – Київ : Веселка, 1991. – 173 с.

Валер'ян Підмогильний – одна з найпомітніших постатей в українській літературі ХХ століття. Безпідставно репресований у розквіті творчих сил, письменник залишив по собі багату творчу спадщину, чільне місце серед якої посідає проза малих форм. До книжки увійшли глибоко психологічні оповідання «Історія пані Івги», «Ваня», «Син» та інші, а також повість «Остап Шаптала». Видається до 90-річчя з дня народження письменника.

Майк Йогансен. Вибрані твори / М. Йогансен. – Львів : Смолоскип, 2009. – 768 с.

У черговому томі серії «Розстріляне Відродження» видавництво «Смолоскип» представляє доробок одного з найцікавіших авторів ХХ століття – Майка Йогансена (1895–1937). «Йогансен рясно вживав у своїй поезії прозаїзми, але не задля епатації неспокушеного читача, ані задля модерністичного оригіналічання – він розкривав у найбільш прозаїчному слові затаєні в ньому поетичні можливості, очищав його від того бруду, який лишається на всякій речі й істоті після тривалого їх вжитку» – Юрій Лаврінченко, «Розстріляне відродження. Українському читачеві вперше надано можливість комплексно познайомитися з домінуючими виявами багатогранного таланту літератора. До видання увійшли кращі зразки поезії та прози, а також теоретичних студій письменника.

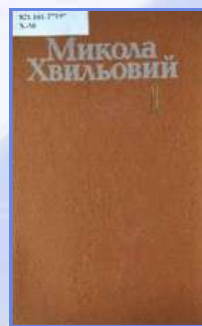
Підмогильний, В. Невеличка драма: роман, повісті / В. Підмогильний. – Дніпропетровськ : Промінь, 1990. – 326 с.

До книги увійшли різножанрові твори видатного українського письменника, котрий народився на Катеринославщині. Творчість В. Підмогильного (1901-1937) після довгого і несправедливого забуття повертається до читача. «Невеличка драма» Валер'яна Підмогильного належить до нового для української літератури типу інтелектуального роману. Цей твір – своєрідний психологічний зріз життя людини в Україні в 1920-ті роки. Кажучи словами відомого літературного критика Ю. Шереха, це твір про двох. Головні герої уособлюють у собі не тільки чоловіче й жіноче начала, але й різні світогляди, різне бачення щастя – «щастя розумової величчя» і «щастя чуттєвої величчя». Роман читається із захопленням і спонукає читача до роздумів над природою людини, сенсом життя, суперечностями між розумом і почуттям, почуттям і обов'язком.

Слісаренко Олекса. Вибрані твори / О. Слісаренко. – Львів : Смолоскип, 2011. – 872 с.

Увазі читачів запропоновано вибрані твори Олекси Слісаренка (1891-1937) – талановитого прозаїка, майстра гостросюжетної психологічної новели, а згодом роману й повісті, що починав як поет-символіст, підписував маніфести футуристів і конструктивістів, потім обстоював чисте мистецтво, сповідував авангардистську деструкцію, зрештою почергово був членом «Комкосмосу», «Аспанфуту», «Комункульту», «Гарту», ВАПЛІТЕ, «Техно-мистецької групи «А»». До видання також увійшли спогади про письменника та статті критиків 1920-х рр. і сучасних дослідників.

Хвильовий, М. Твори : У 2 т. Т. 1. Поезія. Оповідання. Новели. Повісті / М. Хвильовий. – Київ : Дніпро, 1990. – 650 с.

У 1933 році пішов з життя український радянський письменник, пристрасний полеміст і активний організатор літературного процесу на Україні Микола Хвильовий. Багато років ім'я цього талановитого письменника було викреслене з історії української літератури, його твори не перевидавалися, а прижиттєві видання були заборонені. До першого тому входить поетична спадщина Хвильового, а також проза 1921-1927 рр.

Семенко Михайль. Вибрані твори / М. Семенко. – Львів : Смолоскип, 2010. – 688 с.

До видання увійшли поетичні, прозові й драматичні твори письменника, написані протягом 1910-х – початку 1930-х рр., а також його маніфестографія, що уможлиблює зіставлення програмових положень футуризму і його творчої реалізації. Водночас видання містить матеріали, присвячені постаті культуртрегера у контексті футуризму – як одного з найбільш реалізованих напрямів українського авангарду.

Хвильовий, М. Твори: У 2 т. Т. 2. Повість. Оповідання. Незакінчені твори. Нариси. Памфлети. Листи / М. Хвильовий. – Київ : Дніпро, 1990. – 925 с.

До другого тому входять художні твори 1927-1930 рр., незакінчені твори, зокрема роман «Вальдшнепи», другу частину якого було свого часу знищено цензурою, памфлети («Камо грядеши», «Думки проти течії», «Апологети писаризму», «Україна чи Малоросія?» та ін.), листи до Миколи Зерова й Аркадія Любченка.

ЛІТЕРАТУРНА СТУДІЯ «ДИВОСВІТ»

ЛІТЕРАТУРНА СТУДІЯ «ДИВОСВІТ» СТВОРЕНА У 2019 РОЦІ ГАЛУЗЕВИМ ВІДДІЛОМ ДОКУМЕНТІВ
З СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИХ НАУК НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ НУ "ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА".

Студія збирає любителів поезії; допомагає розвитку літературних здібностей тих студентів, яких цікавить літературне мистецтво; створює умови для розвитку і поліпшення навичок написання поетичних і прозових текстів; ознайомлює студійців з розмаїттям літературних форм та засобів.

Рощина Дар'я,
випускниця НУ
«Чернігівська політехніка»,
письменниця і поетеса

Карі очі, як стиглі вишні.
Як із вами рівняти блакить.
Дві безодні, дві ласкаві, ніжні,
Десять на дні теплий світ мерехтить.
Світ незгасний, далекий, чарівний,
З чим зрівняти тебе зможу я?
Погляд сумний, привітний і дивний,
Через тебе вся туга моя...
Я дивлюсь в ваше каре далеко,
В кару ніч все дивлюсь і дивлюсь,
І здається, що білий лелека
Знов із казки до мене вернувся...

***

Пам'ятаю і люблю...
Поможи забути!
Я у прірви на краю,
Як же мені бути?
Геть ідеш, - не дожену...
Ночі - злії птахи,
Не дають життя вогню,
Нагоняють жахи...

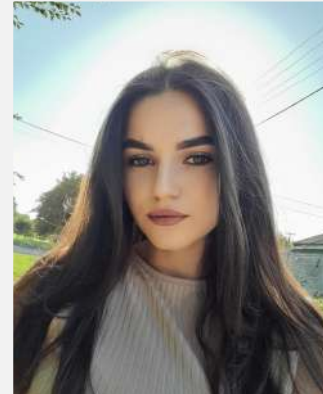
***

Дивитися один одному в очі,
Мовчати до самої ночі.
А потім - розлука і сльози дівочі.
І так кожен день і кожної ночі.

***

Новий рік вже на порозі.
Монотонно б'є годинник у тривозі.
Чути брязкіт келихів за столом.
Тихо бродить завірюха за вікном.
Ось уже дванадцятий удар
І приносить Новий рік свій дар!

Павлова Сніжана,
студентка гр. ПД-201,
здобувачка вищої освіти,
займається науковою діяльністю

ЛИСТ ДО МАТЕРІ

Добрий день! – матусю.
Рідна моя. Посивілі скроні – горлице моя.
Не сумуй рідненька, і змахни сльозу.
Проженемо скоро клятую орду.
За твої безсонні і холодні дні
Ми женемо «орків» з нашої Землі!
Ти тримайся рідненька.

І молись щодня.

Перемога скоро і повернусь я .
Незбаром сонце вийде із пільми
І розквітнуть квіти в полі навесні.
Засміються дітки, вийшовши з пільми.

І підуть до школи раді залюбки.
І коли прокляті згинуть москалі
Станемо ми вільні на своїй Землі
І засяють в небі ясні зірки.

Не сумуй рідненька

Хліба напечи

І чекай на мене рано навесні
Перемога скоро, вірте в ЗСУ.
Слава Україні, Слава ЗСУ!

Сухоребра Анна

Мене звати Анна, мені 22.
 З дитинства грала
 у театральних виставах,
 з 13 років пишу вірші і музику
 (граю на фортепіано і гітарі).
 Використовую псевдонім Mortialia.
 Зараз навчаюся в ЗНУ
 на філологічному і в VŠPJ на IT.

Дерева зливаються в море й плями
 Тріскучий вагон понесе її тіло.
 Під тонкими ребрами цвинтарні ями,
 Але їй ніколи це не боліло.

Болить, коли мусиш когось залишати,
 Коли мусиш бігти й дихати пилом.
 Коли вона намагається засинати
 Оживають ті, хто є згадкою, димом,

Ті, що тепер тільки в ребрах, навечно
 Це дивне уміння зветься пам'ять о рідних.
 І вона засинає, і їде циклічно,
 Пригортає до себе нещасних й бідних.

Через те, що потрібно, допоки ще живи,
 Через те, що немає цінніше любові.
 І вона уявляє, що прокляті зливи
 Не торкнуться того, хто лишився у Львові.

Не торкнуться нікого у рідному краї,
 І вона повернеться, щоб злитись з землею.
 А над нею кружлятимуть хмари й зграї,
 Й нарешті вона буде поряд душею.

Крихким тілом,
 Руками,
 Волоссям,
 Плечима.

Буде поряд й вже нізащо не залише.
 Руки стануть полями, а небо
 очима.

Та вона засинає,
 Й губиться
 в тиші...

***

Зграї птахів падали грудьми на шпилі
 Гострих соборів, холодних й темних парканів.
 Як нам не впасти з цих жорстких, камінних схилів?
 Як не згубитися поміж людей, курганів,
 Чорної крові, змішаною з землею,
 Гарячих сліз, що як леза по теплій шкірі,
 Велетних статуй укритих тонкою іржею,
 Янголів, криків, жалю, божевільних звірів?

Міцно тримай мене, не відпускай у прірву.
 В мене на спині шрами, хоч були крила.
 Якщо впаду, ці тварі мене розірвуть,
 Не відпускай мого надто слабкого тіла.

Любий, тримайся, скінченна нестерпна мука,
 Після дощу сонце гріє, лікує рани.
 Навіть безжалісна, цвинтарна ця розлука
 Буде розвіяна лагідними вітрами.

Небо розквітне після тортурів, криги.
 Лютий закінчиться, навіть якщо не віриш.
 Будуть пісні, будуть танці, театри, книги
 Пообіцяй, що ти це не скривдиш

Квіти зростуть на скалічених вщент домітках,
 Ми повернемось у рідне до болю місто.
 Щастя можливо не тільки на старих плівках,
 Воно вже поряд. Бачиш, як сяє чисто?..

***

І рветься під кулями заледеніла плоть,
 І босі ступні біжать під крихким дощем,
 Настане той день, який змусить все побороть,
 Замінить всю тугу на гострий безжальний щем.

Крізь серце спотворене, наперекір кісткам,
 Судинам і крові - розквітне любов і біль.
 Дозволь обійняти занадто слабким рукам,
 Дозволь знов торкнутись та вимовить стисле "мій".

Щоб не залишати в полоні на жодну мить,
 І мчати в пітьму, наступаючи на шипи.
 І гритися тим, що не вдасться тебе спинить,
 Спалити все те, що вміщало в себе "терпи".

Спалити ущент, обірвати та поховать,
 Все те, що завадило мріяти і кохать,
 Все те, що вважає доцільним усім брехать.
 Ти вмієш кричати, та змушений був мовчати.

Та ти все ж живий,
 тож пора скінчать.

ЛІТЕРАТУРНА СТУДІЯ «ДИВОСВІТ»

МУЗИЧНИЙ ГУРТ «REASE?DA!» – З КРЕАТИВНИМ ДИНАМІЧНИМ РОЗВАЖАЛЬНИМ БАГАТОГРАННИМ РЕПЕРТУАРОМ, ЯСКРАВИМ ЖИВИМ ЗВУЧАННЯМ.

До складу вокально-інструментальної групи входять студенти нашого університету:
Кульчиківський Марко (гр. КЮ-201), Радулєвич Максим (гр. КІТ-221),
Шостак Максим (гр. ПІ-222) та Нагорний Владислав.

Кульчиківський Марк

Марк 20 років. «Громадянин Поет». Неодружений. Характер препоганий, любить говорити всім правду в очі від чого сам і страждає. Порочні зв'язки відсутні. Зухвалий у перспективному баченню проблем.

Радулєвич Максим

Максим 20 років, знайшов натхнення в музиці, пов'язую своє життя з її створенням.

Шостак Максим

*Всім привіт.
Мені 17.
Мене звати Максим,
і я директор каналу
«Мастерская настроєнія».*

Нагорний Владислав

*Мене звати Владислав,
я топчу чорнозем
вже 17 років,
уродженець міста Чернігів.
Граю у гурті майже пів року.
Група крові на рукаві...*

GONE NOW

I tired with crazy disagree
To see that grathfully in you
How your just left myself alone
I know that is not been my fool
So tell me how to live again?
I made my better second self
To see the marvelous in you
So tell me how to live again?
So tell me how to live?
And then I

Going down, going down
My thoughts is pretty easy to understand
Right now, gone now
I can't see your face anymore in my life
Going down, going down
You really want to make your life at ease
Because i can't see you

Everyday, everything
Our hearts is going down
Everything what i found
Was told about you
Everyday, everything
Was made me go banana
Going down, gone now

Going down, going down
My thoughts is pretty easy to understand
Right now, gone now
I can't see your face anymore in my life
Going down, going down
I miss your body, it's really hard to myself

НОВІ НАДХОДЖЕННЯ

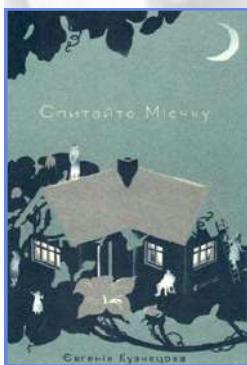
Печорна, О. У затінку земної жінки : роман / О. Печорна. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2021. – 269 с. : іл.

Ще місяць тому Жанна працювала журналісткою в столичному глянцевому журналі. Та через фінансові труднощі вони з чоловіком вимушені були переїхати у село, до батьків Максима. Жанна почувалася там чужинкою, що лишилася сам на сам із власними сумнівами. Раптова пропозиція роботи спрямовує її в невеличке село Горбове. Багато років тому доля привела сюди ще одну жінку. Тоді, у спалахах Першої світової, уроджена австрійка Франциска закохалася в українського

полоненого Захара і згодом вирушила разом з ним до далекого, чужого краю. Як виявилось, назустріч пеклу Другої світової та нелюдським випробуванням. А одного дня ця чужинка, «німка», стала спасителькою та берегинею Горбового... Чи допоможе Жанні історія незламної і чуйної Франциски вийти на світло із затінку власних сумнівів? Щоб не опустити руки та знайти оте загадкове жіноче щастя, про яке мріє кожна земна жінка...

Кузнцова, Є. Спитайте Міську : роман / Є. Кузнцова. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2021. – 269 с.

Що робити сестрам, яким так легко загубитися у власних думках і бажаннях у великому місті? Все наче й добре, але хочеться поставити життя на паузу, хоча б до вересня, та повернутися у місце свого дитинства. Заплетені стіни старого будинку відгороджують від усього світу з його безліччю питань, а бабуся Тея нічого не запитує, зате завжди поруч. Але літо час не спинає: на порозі будинку з'являються люди з колишнього, теперішнього і майбутнього життя.

Всі у цьому домі – і самі сестри, і бабуся, і індійська кухня, і розгублена мама, і навіть рудий кіт без імені – на порозі змін. Літо іде, ростуть гарбузи на експорт, розмови не стихають, а проблеми і рішення біжать наввипередки.

Майклідіс, А. Мовчазна пацієнтка / А. Майклідіс. – Харків : Віват, 2021. – 287 с.

Життя Алісії Беренсон ідеальне. Успішна художниця та щаслива дружина, вона мешкає у великому будинку в найкращому районі Лондона. Аж поки одного вечора не всаджує п'ять куль в обличчя свого чоловіка. Жодного пояснення, жодного виправдання – протягом наступних шести років Алісія не вимовить ані слова. Тривале мовчання жінки і її таємничий автопортрет перетворили це бивство на загадку для суспільства. Мовчазну пацієнтку переховують від

уваги ЗМІ у «Гроу», судово-медичній установі в Північному Лондоні. Психотерапевт Тео Фабер переконаний, що зможе розкрити таємницю злочину й вилікувати Алісію.

Зевін, Г. Славетне життя Ей-Джея Фікрі : роман / Г. Зевін. – Харків : Віват, 2018. – 239 с.

Життя Ей-Джея Фікрі склалося не так, як гадалося. Його дружина померла, його книгарня ледве тримається на плаву, на додачу вкрали рідкісне видання: дебютну збірку віршів Едґара Аллана По. Чоловік замикається в собі, завдаючи болю людям, яким небайдужий. Та несподівано в його книгарні з'являється дехто дворічна кучерява дівчинка в рожевому комбінезоні і життя книгаря змінюється, набуває сенсу, сповнюючи щастям маленький

всесвіт острова Алісі.

Госсейні, Х. Ловець повітряних зміїв : роман / Х. Госсейні. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2021. – 425 с.

Одного морозного дня взимку 1975-го афганський хлопчик Амір стає свідком жахливого вчинку. Ця подія назавжди змінює і його власне життя, і долю його близького приятеля Гассана. Та річ не лише в побаченому, а й у тому, що Амір не втрутився, нічого не зробив, лишився стояти осторонь. Боягузтво, ба навіть відступництво, буде переслідувати його протягом життя спершу в Афганістані, потім в Америці, аж доки Амір набере своїм мужності, кине виклик усім своїм внутрішнім демонам і знайде «спосіб знову стати хорошим».

Країна жіночого роду / С. Бандера, Г. Бекірова, О. Білозерська та ін. ; уклад.: В. Кіпіані. – Харків : Віват, 2021. – 303 с. : іл.

Видатні українки ХХ століття часто лишаються непомітними. Про долю деяких героїнь цієї книжки хтось, можливо, почує вперше, однак їхню роль в українській історії не варто применшувати. Це лікарки, учительки, учасниці національно-визвольного руху, політв'язнені, журналістки, військовички, культурні діячки... Без них – сильних, активних, відданих – сторінки нашого роду були б зовсім інакшими. У цій книжці зібрано інтерв'ю, свідчення, архівні

документи й довідки про визначних жінок України – матеріали ресурсу «Історична правда». Серед них і унікальне інтерв'ю Квітки Цісик, і статті про докторку медицини Розалію Ліфшиць-Винниченко, підпільницю Ірину Тимочку – «Христю» й письменницю Олену Телігу, і розмова з Валентиною Шевченко, яка очолювала Президію Верховної Ради УРСР під час аварії на ЧАЕС. Упорядником збірки є український журналіст, історик, головний редактор інтернет-видання «Історична правда», укладач книжки «Справа Василя Стуса» Вахтанг Кіпіані.

НОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Кідрук, М. Не озирайся і мовчи : роман / М. Кідрук. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2021. – 506 с.

Уявіть, що на Землі існує місце, яке ніби застигло в часі. Місце, здатне сховати будь-кого, хто прагне втекти від реальності. Уявіть, що для того, аби туди потрапити, достатньо не озиратися й мовчати. Є лише одна проблема: в такому місці часом з'являються речі, страшніші за те, від чого ховаєшся. Життя сім'ї Грозанів раптово змінюється. Вони переїжджають до нового будинку, і чотирнадцятирічний Марк змушений піти до нової школи. Хлопець начитаний, розумний, але дуже сором'язливий – ідеальний об'єкт

для цькування. Щодень більше замикаючись в собі, він мріє про світ, де немає знущань і безпричинної жорстокості. Одного дня Марк знайомиться із Сонєю, дівчиною з паралельного класу, яка розповідає йому про існування такого світу і про можливість туди потрапити... просто скориставшись ліфтом у їхньому будинку.

Ніколлз, Д. Ми : роман / Д. Ніколлз. – Харків : Віват, 2018. – 383 с.

Чи можуть люди, які одне одному геть не підходять, прожити разом ціле життя? Чи обов'язково якоїсь миті вони стануть перед межею, за якою – розлучення? Чи можна налагодити контакт із уже дорослим сином, який тобі зовсім не довіряє? До чого треба вдатися, чого зазнати, щоб син тебе «почув» і вибачив? Чи зможе так зване Велике турне стати шляхом до примирення? А що, як дорогою до рідних тобі зустрінеться інша жінка? Це дуже добра, оптимістична книжка про кохання, про батьків і дітей, про різні

характери й погляди на життя, про коротку мандрівку – і про довгу дорогу до себе...

Гербіш, Н. Теплі історії до кави / Н. Гербіш. – Київ : Брайт Стар Паблішинг, 2013. – 167 с. : іл.

У цій книжці зібрані історії про почуття й настрої, сумніви й рішення, далеку дорогу й затишний дім, чужі міста й близьких людей, солодкий шоколад і терпкувато-гірку каву. У них немає однозначних висновків і незмінних рецептів, а є пошуки та віра в імпровізацію. Є любов і сміливість, крихта суму й багато радості, чимало мрій і не менше спогадів. Герої цих історій – прості жителі звичайних містечок, загублені, знайдені, закохані, замислені, умільці надихати й такі,

що за клопоть натхнення готові поділитися останньою філіжанкою кави. Вони щирі й справжні: пестять своїх котів, їздять на велосипедах, приймають гостей, печуть пиріжки й відсилають листівки, слухають вуличних музикантів і малюють маршрути на поторсаних картах. А ще у кожного з них є старі, улюблені горнятки, на дні яких і збереглися ці історії.

Расселл, Г. Рік хюґе по-данськи. Секрети найщасливішої країни у світі / Г. Расселл. – Харків : Віват, 2019. – 415 с.

Легка й дотепна історія про переїзд успішної лондонської кар'єристки в данську провінцію, а ще про секрети найщасливішої країни світу й пошуки хюґе – комфортного й безтурботного життя. Гелен Расселл відверто пише про плюси й мінуси країни, досліджуючи найдрібніші нюанси. Ця історія надихає на те, щоб скористатися з чужого успішного досвіду та змінити на краще світ і себе.

Дочинець, М. Збирання попелинок. Жити. Читати. Писати / М. Дочинець. – Мукачево : Карпатська вежа, 2019. – 373 с.

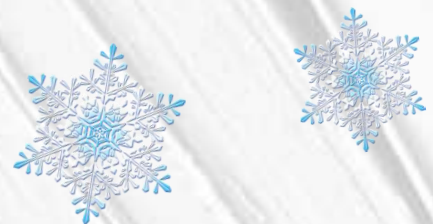

Нова книга лауреата Шевченківської премії Мирослава Дочинця – це збирання, перебирання і пересювання попелинок, принесених вітром спогадів, розмислів та одкровенень. Власне, пошуки в попелі буднів незгасних цінностей, нових сенсів, нових істин, нової правди. Осмислення нової доби. Це письмо збирання і шліфування алмазів Слова.

Орвелл, Д. Колгосп тварин : повість / Д. Орвелл. – Київ : Вид-во Жупанського, 2022. – 119 с.

У казковій повісті "Колгосп тварин" в алегоричній формі розповідається про часи становлення СРСР. Зокрема, тут ідеться про революцію 1917 року, про брехливі обіцянки, що "земля – селяням, а заводи – робітникам", розповідається про розкуркулення, репресії, розстріли і про мільйони замордованих у сталінських концтаборах. От лише замість людей герої цієї повісті – тварини. Але чи так вже вони різняться між собою?

Чекаємо на вас!

Корпус 1 (вул. Шевченка, 95)

Корпус 8 (вул. Козацька, 1)

Бібліотека обслуговує користувачів з понеділка по п'ятницю; з 9.00 до 17.00.

